

digede en længere Underfølgelse af Forholdene, og der findes Erklæringer fra forskjellige bosiddende Mænd der i Egnen, som gaa ud paa et Skøn om, hvad Eiendommen kan være værd og svare, og de gaar ud paa, at Afgiften var for høj. Det er imidlertid en Selvfølge, at disse Erklæringer fra Bønder og Naboer ikke have afgjørende Betydning, thi et saadant Skøn faar kun Vægt, naar det støttes af en Autoritet, og det er der ikke Tale om. Resultatet er imidlertid det, at man har nedsat Forpagtningsafgiften saaledes, at det vil medføre en Nedgang fra 32 Kr. pr. Tønde Land til 24 Kr., og derved bliver der et Tab for Statskassen, som i Anmærkningerne findes opgjort til 4,453 Kr. Foruden denne Nedsettelse til omtrent 24 Kr. pr. Tønde Land vil ogsaa Aaenet, det gamle Dræningslaan, som Forpagteren skulde svare Renter af, blive eftergivet, det er medberegnet i den nye Forpagtningsafgift, og Sagtafgiften er nedsat med 100 Kr. At saadanne Nedsettelse under visse Forhold kunne være forfarlige og rimelige, kan ikke betvivles, men hvad der efter Udvalgets Flertals Mening er urigtigt, er, at Ministeren har foretaget denne Nedsettelse uden noget som helst Samtykke fra Finantsudvalget. Om Ministeren i og for sig er berettiget til uden Bevillingsmagtens Samtykke at foretage saadanne Forandringer, er et Spørgsmaal, jeg ikke skal indlade mig paa, men hvad der er ganske utvivlsomt, det er, at saadanne Nedsettelse dels ere af meget tvivlsom finantsiel Forfarlighed, dels nærmest ere begrundede i Medlidensheds-hensyn . . . (Afbrydelse), ja, det er nærmest, for at den Familie, der nu i en Aarække har drevet Gaarden, kan blive ved Forpagtningen. Der omtales udtrykkelig i Aktstykkerne, at der ogsaa var andre Veie at gaa, at sætte Gaarden til Auktion, at sælge den, men ingen af disse Veie tilraader man, fordi man vil finde det rimeligt, at den Familie, der har siddet et halvt hundrede Aar ved Forpagtningen, skal blive ved at have den; altsaa, saadanne personlige Medlidensheds-hensyn have gjort sig gjældende her. En saadan Transaktion, en saadan finantsiel Administrationsakt, der altsaa nærmest er dikteret af Medlidensheds-hensyn, og som medfører en saa betydelig Nedsettelse i Forpagtningsafgiften efter saa Mars Forløb i Strid med, hvad Ministeriet for saa Mars siden skønnede var rimeligt, og til et Beløb, der er forbausende laadt efter den Pris, der gives for Eiendomme i de Egne, en saadan Nedsettelse er finantsielt uberettiget, og den kan og bør kun finde Sted med Bevillingsmagtens Samtykke; thi det er ikke klart, at

her ikke er handlet til Skade for Statskassen, og Ministeren kan ikke være berettiget dertil. Et er, at Ministeren kan varetage Statskassens Tarv paa egen Haand — der kan tvistes om, hvorvidt han kan gjøre det uden at forhandle med Finantsudvalget — men at træffe en Ordning som denne, der efter al Sandsynlighed ikke er til Statskassens Tarv, og hvor der væsentlig gjør sig Medlidensheds-hensyn gjældende, det er han efter vor For- mening ikke berettiget til. Naar jeg siger, at det er tvivlsomt, hvorvidt denne Ordning er finantsielt tilfredsstillende, skal jeg blot henvise til, at naar man kapitaliserer den Afgift, der nu svares, efter en Rente af 4 pCt., saa vilde en Tønde Land der ikke have mere Værdi end 600 Kr., og Enhver vil dog vistnok indrømme, at det er en meget lav Pris for en Tønde Land middelgod Jord, midt i Sjælland.

I Forbindelse med den Udtalelse, Udvalgets Flertal har fundet Anledning til efter denne Fremgangsmaade, staar en Bemærkning, der er gjort i Anledning af Bortforpagtningen af Hovedgaarden Mørup. Det fremgaar af Betænkningen, at denne Gaard under Sorø Akademi er bortforpagtet underhaanden. Dette kan Udvalgets Flertal ikke anse for rigtig. Det er selvfølgelig ikke Meningen, at Ministeren skal være forpligtet til, naar han stiller en Forpagtning til Auktion, at tage den høiest Bydende, der maa ogsaa tages personlige Hensyn til vedkommende Forpagters Dygtighed, hans Fortid, hans finantsielle Holdbarhed og andre slige Hensyn; men det er aldeles utvivlsomt, at ved at komme ind paa den Praxis, som Administrationen mere og mere under Sorø Akademi er kommen ind paa, nemlig at bortforpagte underhaanden, aabnes Døren for Underhaandsafgjørelser af en alt Andet end finantsielt heldig Bestaendighed. Der bliver gjensidige Protektioner og Koterier og alle mulige Ting, der meget let kunne ske, og som der kun er en eneste virkelig Garanti imod, nemlig offentlig Auktion, hvorved det bliver bekjendt, hvem der er mødt, hvem der har budt, hvem der er afvist, hvorfor de ere afviste, og hvorfor et Bud er antaget. Jeg ser ikke rettere, end at der neppe lader sig anføre nogen god Grund for at følge den Fremgangsmaade, som den høitæredede Minister har fulgt; tværtimod, det er baade i Statskassens og i Administrationens Interesse, at der med Hensyn til saadanne Foranstaltninger som Bortforpagtninger og Lignende finder saa megen Offentlighed Sted som muligt. For Resten har der ligeledes med Hensyn til Hovedgaarden Mørup funden en Eftergivelse Sted af en noget lignende Natur som